

Cel szczegółowy 1.2: Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

Potrzeby terytorialne Europy Środkowej

Europa Środkowa opiera się na wykwalifikowanej sile roboczej, aby utrzymać swoją silną bazę przemysłową i gospodarczą. MŚP to najwięksi pracodawcy w Europie Środkowej. Żeby zaspokoić ich potrzeby, ważne jest, żeby doskonalić i uaktualniać umiejętności pracowników na poziomie lokalnym, w szczególności wobec wyzwań związanych z cyfryzacją i przejściem do Przemysłu 4.0. Obecnie wymagane umiejętności stanowią niezbędny warunek wstępny wykorzystania innowacji technologicznych i potencjału inteligentnej specjalizacji w różnych sektorach i obszarach priorytetowych pod względem technologicznym. Umiejętności stanowią także podstawę rozwoju przedsiębiorczości. Zmniejszanie różnic między obszarami miejskimi i wiejskimi wymaga w końcu, co jest jednak równie istotne, poprawy sytuacji na lokalnych rynkach pracy. Ogólna ocena wskazuje na potrzebę sprawiedliwego procesu przemian, który będzie odpowiedzialny społecznie.

Działania w zakresie współpracy transnarodowej

W ramach niniejszego celu szczegółowego z Programu Interreg EUROPA ŚRODKOWA wsparcie będzie przyznawane na rozwój współpracy transnarodowej, która przyczynia się do zwiększania wiedzy i poprawy umiejętności sprzyjających wprowadzaniu i wzmocnieniu zrównoważonych i innowacyjnych produktów, usług lub procesów, w szczególności w zakresie umiejętności cyfrowych i transformacji przemysłowej. Wzmocni to najbardziej obiecujące obszary zrównoważonego rozwoju gospodarczego w oparciu o charakterystyczne struktury i podstawy wiedzy regionów oraz zachęci do wprowadzania i wzmocnienia zrównoważonych i innowacyjnych produktów, usług lub procesów, w szczególności przez MŚP.

Wspierane działania muszą być spójne z odpowiednią strategią inteligentnej specjalizacji regionów uczestniczących. Dopuszczalne działania z zakresu współpracy obejmują opracowanie i realizację strategii i planów działania, narzędzi, szkoleń, działań pilotażowych i powiązanych działań. Współpraca może przyczynić się do dostosowania rozwiązań i ich wdrażania z zakresu doskonalenia zawodowego, a także rozpowszechniania technologii oraz budowania umiejętności w krajowych i regionalnych ekosystemach innowacji, aby osiągnąć cele strategii inteligentnej specjalizacji na terytoriach objętych programem.

Konkretyzując, program będzie finansował działania w następujących dziedzinach (prezentowana lista nie jest katalogiem zamkniętym):

- Umiejętności dla sektorów istotnych z punktu widzenia inteligentnej specjalizacji, np. przemysł 4.0, cyfryzacja, zielona gospodarka, biogospodarka, srebrna gospodarka, zdrowie i nauki o życiu, przemysł kulturowy i kreatywny, zrównoważona turystyka

- Budowanie zdolności i uczenia się w warunkach instytucjonalnych na rzecz inteligentnej specjalizacji
- Dostosowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy w regionach przechodzących transformację przemysłową i cyfrową
- Kompetencje w zakresie zarządzania innowacjami w MŚP i przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości społecznej
- Przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym (miejsko-wiejskim) w zakresie kapitału ludzkiego i drenażowi mózgów

Przykłady wspieranych działań (prezentowana lista nie jest katalogiem zamkniętym):

- Doskonalenie zdolności i kompetencji decydentów politycznych i pozostałych interesariuszy do opracowania programów rozwoju umiejętności na poziomie regionalnym nastawionych na dostosowanie do przyszłych potrzeb rynku pracy (w szczególności w celu bardziej zrównoważonego wykorzystania cyfryzacji w różnych sektorach oraz wspierania przejścia MŚP na technologie cyfrowe)
- Doskonalenie umiejętności pracowników i przedsiębiorców do realizacji koncepcji ekologicznej gospodarki i innowacji
- Podnoszenie umiejętności sektora publicznego i prywatnego oraz wzmacnianie przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości społecznej, spójne z priorytetami określonymi w odpowiednich krajowych lub regionalnych strategiach inteligentnej specjalizacji
- Rozwijanie i wspieranie ośrodków wiedzy i innowacyjnych systemów uczenia się przyczyniających się do realizacji priorytetowych obszarów technologicznych odpowiednich krajowych lub regionalnych strategii inteligentnej specjalizacji
- Opracowywanie i wdrażanie strategii i rozwiązań, które opierają się na różnych kulturach biznesowych i na wszystkich poziomach edukacji w celu poprawy mentalności i ram przedsiębiorczości
- Doskonalenie zarządzania innowacją w MŚP a także rozwijanie usług wsparcia dla MŚP i przedsiębiorców w celu poprawy dostępu do badań i innowacji technologicznych
- Wspieranie regionalnych i lokalnych inicjatyw na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego i umiejętności w regionach borykających się z problemem drenażu mózgów oraz wyzwaniem związanym z przemianami przemysłowymi i cyfryzacją, zwłaszcza na obszarach wiejskich i kurczących się
- Wzmocnienie potencjału sektora publicznego i prywatnego w celu zapewnienia sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu transformacji gospodarczej

Działania powinny dążyć do osiągnięcia efektu synergii i unikać nakładania się z inicjatywami finansowanymi przez inne instrumenty UE, takie jak EFS+ i Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (który częściowo koncentruje się na rozwoju umiejętności grup wrażliwych) oraz z inicjatywami finansowanymi z funduszy krajowych i regionalnych, a także uwzględniać plany działań

strategii makroregionalnych. Wykorzystanie tego rodzaju komplementarności powinno mieć na celu upowszechnianie wyników oraz pozyskiwanie dalszych środków finansowych i inwestycji.

Planowane rezultaty

Działania w ramach współpracy transnarodowej będą służyć budowie zdolności i wzmocnieniu pozycji władz publicznych, instytucji pośredniczących i pozostałych instytucji w celu stworzenia ramowych warunków umożliwiających doskonalenie umiejętności pracowników i przedsiębiorców w obliczu takich wyzwań jak gospodarka ekologiczna, cyfryzacja i przemiany przemysłowe. Powyższe działania będą prowadzić do formułowania polityk na rzecz realizacji nowych i udoskonalonych usług służących rozwojowi umiejętności. Pomoże to zwiększyć przewagę konkurencyjną regionów poprzez wzmocnienie zdolności niezbędnych do skutecznego procesu odkrywania przedsiębiorczości oraz przygotowania lub aktualizacji strategii inteligentnej specjalizacji. Warunki ramowe będą musiały także sprzyjać włączeniu, umożliwiać obywatelom ze wszystkich terytoriów czerpanie korzyści z procesu przemian. Muszą one uwzględniać specyficzne wyzwania związane ze zróżnicowaniem terytorialnym i zmianami demograficznymi.